

10.17951/f.2017.72.207-229

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. LXXII

SECTIO F

2017

Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка

ЮРІЙ СТЕЦІК
stetsyk_u_o@ukr.net

*Монахи Люблінського василіанського монастиря (1748–1779 рр.):
біографічні відомості*

Mnisi klasztoru bazylianów w Lublinie (1748–1779): informacje biograficzne

РЕЗЮМЕ

На підставі персональних даних укладено біограми василіанського чернецтва. Подано загальну просопографічну характеристику монахів за наступними критеріями: загальний вік, територіальне та соціальне походження, вступ до чернецтва, складення чернечих обітів, отримання свячень, освітні студії, монастирські та церковні обов'язки.

Ключові слова: біограма; василіани; чернечі обіти; новіціат

ВСТУП

В історіографії дослідження Люблінського монастиря сформувалися відмінні погляди щодо визначення часу його фундації, зумовлені відсутністю фундаційної документації. Ряд дослідників виводять початки монастиря із другої половини XVI ст. (1560–1573 рр., а іноді прив'язують до 1588 р.)¹. Однак подані факти, не маючи достатніх документальних підтверджень, спонукають сучасних науковців до заперечень цих припущень. Так, зокрема, А. Гіль, вивчаючи монастирі Холмської унійної єпархії (1596–1810 рр.), встановив, що немає жодних фактів, які б підтверджували існування обителі у XVI ст. Також не згадано про монастир у привілеї короля Владислава IV

¹ G. Kuprianowicz, M. Roszczenko, *Cerkiew prawosławna Przemienienia Pańskiego w Lublinie*, Lublin 1993, с. 22, 24.

(15.03.1633 р.), наданому для православного братства Спаської церкви. Дослідник робить припущення, що обитель фундована на початку 30-х років XVII ст. київським православним митрополитом Петром Могилою напередодні передання храму королівським універсалом (13.11.1638 р.) унійному єпископу Методієві Терлецькому². Проте візитатор 1764 р. пов'язує заснування монастиря із королівським привілеєм 1623 р., однак відповідного документу за цей рік не віднайдено, очевидно писар допустився помилки, маючи на увазі 1633 р.³ До нашого часу збереглися відомості про королівські привілеї пізнішого часу, в яких згадується не тільки Святопреображенська церква, але й функціонування при ній монастиря: 1666 р. – привілей Яна Казимира про повернення монастиря та храму під юрисдикцію Київського православного митрополита Діонісія Балабана, 1669 р. – конфірмація Михайла Вишневецького щодо монастирських привілеїв, наданих попередніми правителями (1670 р. конфірмація облятована у Люблінських гродських актах), 1676 р. – конфірмація Яна III Собеського щодо наданих прав, вольностей та ґрунтів для монастиря, 1748 р. – привілей Августа III Саксона про підтвердження всіх вольностей, прав та декретів щодо монастирських землеволодінь⁴.

Упродовж XVII ст. монастир перебував у центрі міжконфесійної боротьби православних та уніатів на теренах Холмської єпархії, переходячи у користування то одній, то іншій конфесії. Так, у 1638–1650 рр. адміністрація обителі приєдналася до поширення унійних ідей у Холмській єпархії. Однак у 1650 р. монастир знову повернувся під юрисдикцію холмського православного владики. Вже в той час згадуються монастирські споруди, які переобладнувалися із колишнього парафіяльного будинку на помешкання ченців. У 1651 р. монастир перейшов у юрисдикцію унійного владики, однак після Гадяцького договору 1658 р. повернувся під урядування православних. Остаточного монастир та братство приєдналися до Київської унійної митрополії у 1695 р. та продовжував функціонувати до 1864 р., коли був ліквідований російською владою⁵.

Протягом першої половини XVIII ст. обитель належала до Литовської провінції Святої Трійці Чину Святого Василя Великого (далі: ЧСВВ). Із утворенням нової василіанської Святопокровської провінції (1739 р.) монастир перейшов до неї. Зусиллями монахів при монастирському парафіяль-

² А. Гіль, *Унійні монастирі Холмсько-Белзької єпархії (1596–1720)*, „Ковчег. Науковий збірник із церковної історії” 2007, Ч. 5, с. 294.

³ Центральний Державний Історичний Архів України м. Львів (далі: ЦДІАЛ), ф. 201, оп. 4, сп. 613, к. 359.

⁴ ІАЛ, ф. 201, оп. 4, сп. 613, к. 368.

⁵ B. Lorens, *Monaster bazyliński i cerkiew pw. Przemienienia Pańskiego w Lublinie w przededniu kasaty i ich losy po 1864 roku* (у друку).

ному храмі у 1752 р. зорганізовано унійне братство св. Онуфрія. Наступного року братство отримало від папи Венедикта XIII буллу з індульгенцією⁶.

Упродовж другої половини XVIII ст. монастир відігравав вагомую роль в обороні інтересів Василіанського Чину у Люблінському коронному трибуналі. Зокрема при обителі постійно мешкали судові прокуратори, делеговані сюди Управою Святопокровської провінції⁷.

ПРОСОПОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВАСИЛІАНСЬКОГО ЧЕРНЕЦТВА

Впродовж 1748–1779 рр. у Люблінському монастирі проживало 24 монахи, які походили із різних воєводств Речі Посполитої. Найбільш чисельно представлені вихідці із Волинського (6 осіб), Руського (5 осіб) та значну меншість становили уродженці із Люблінського (2 особи), Київського, Брацлавського, Поліського, Белзького (із кожного по 1 монаху) воєводств. Нажаль не вдалося встановити місце народження 7 ченців. Проте, обрана вибірка, дозволяє говорити про проживання в обителі вихідців із різних теренів Речі Посполитої. Також цей факт свідчить про мобільність василіанського чернецтва, яке не прив'язувалося надмірно до регіону народження та вступу до монастиря. Монахи, які мешкали в обителях, що входили до окремої територіально-адміністративної церковної одиниці – Святопокровської провінції, постійно переміщувалися від одного монастиря до іншого для виконання різноманітних аскетичних обов'язків. Також, кандидати до чернецтва, у зв'язку із запровадженням школи новиціату, не могли вступити до монастиря по місцю народження, а відправлялися до обителів, де функціонувала школа для новиків. Такі освітні центри діяли тільки у Добромилі (Руське воєводство) та Почаєві (Волинське воєводство), де впродовж одного року новики проходили аскетичні випробовування. Кінцевим результатом ознайомлення із василіанським аскетичним подвигом було складення чернечих обітів (чистоти, убогості, послуху). Так, наприклад Онуфрій (чернече ім'я – Орест) Нахімовський хоча народився та здобував освіту в м. Любліні, де також функціонував василіанський монастир, однак духовний вишкіл ченця проходив у Почаївському новиціаті. Із насельників Люблінської обителі 75% ченців розпочинали свій духовний вишкіл у Почаївській школі новиціату, а тільки 8% у Добромилі. Частина новиків (4%) розпочинала духовні студії у Почаєві, а завершувала у Добромилі, або ж навпаки. У процесі дослідження у 13% ченців не встановлено місця проходження новиціату.

⁶ М. Ваврик (ЧСВВ), *Нарис розвитку і стану Василіанського Чину XVII–XVIII ст. Топографічно-статистична розвідка*, „Записки ЧСВВ” 1979, Т. 10, Серія II, Секція I, с. 26.

⁷ Ю. Стецик, *Василіанське чернецтво Перемишльської єпархії (друга половина XVIII ст.): словник біограм*, Жовква 2015, с. 21, 24, 25, 2.

В основному до чернецтва вступали у віці 20–28 років (59%). Проте траплялися випадки ранішого 16–18 років (8%) та пізнішого 30–39 років (25%), а залишаються не встановленими 8% (2 особи). Вступ до чернецтва у ранньому юнацькому віці, очевидно був обумовлений бажанням юнака здобути духовну освіту та отримати ієрейські свячення. Адже із 24 монахів тільки 1 залишався братом-професом. Монастирська богословська освіта дозволяла змінити своє соціальне походження та перейти до духовного стану. Особливо це стосувалося багатодітних селянських та шляхетських родин, які в більшості випадків не мали достатніх матеріальних засобів для рівноцінного їх поділу між членами роду. В той час як монастирі, посідаючи певні земельні фондуші як спільну власність, їх не роздрібнювали, а навпаки примножували. Ведення фільваркового господарства створювало матеріальне забезпечення для утримання чернецтва.

Прийняття чернечого постригу в зрілому віці, обумовлювалося виробленням певного життєвого світогляду та здобуттям богословської освіти у єпархіальних семінаріях (відомості про семінаристів подаємо нище).

Основний пласт рекрутації у монахи становили жителі сільських місцевостей (53%) та невеликих повітових містечок (47%). Щодо соціального походження чернецтва, то рівномірну чисельність становили селяни та шляхтичі (по 33% кожний). Значно менше до чернецтва вступали міщани (21%), які очевидно мали більше можливостей у здобутті освіти та виборі різноманітних ремісничих та торгівельних професій. Прийняття до василіанського монастиря відкривало перед сином селянина та шляхтича можливість здобути духовну освіту та отримати ієрейські свячення. При цьому варто зауважити, що до василіанського чернецтва вступали семінаристи (25%), які здобувши духовну освіту обирали у подальшому аскетичний уклад життя щоб бути цілком відданим духовній праці. Інші ж кандидати до чернецтва (33%), здобули освіту (риторика, поетика, логіка, право, спів) ще у світському житті як у місцевих парафіяльних, так і регіональних монастирських (Острог, Шаргород, Ярослав) школах. Після прийняття до чернецтва та складення аскетичних обітів, брати-професи, які не мали духовної освіти скеровувалися на внутрішні чернечі студії з риторики (два роки, Віцин, Гоща, Почаїв, Шаргород), філософії (два роки, Загайці, Лаврів, Луцьк, Львів) та теології (Добромиль, Кам'янець, Лаврів, Львів, Терехівля, папські семінарії у Вільні, Римі). Ще під час навчання брати-клірики отримували піддияконівські, дияконівські, а по завершенні ієрейські свячення. Із встановленого реєстру населенників Люблінського монастиря тільки 1 із 24 монахів був братом-професом, а значну більшість складали ієромонахи, які виконували монастирські (адміністративні – ігумен, вікарій; господарські – прокуратор (економ) фільварку, прокуратор судових справ Чину, віце-прокуратор), та церковні (парох, ризник, диригент хору, сповідник, проповідник, місіонер) обов'язки. Адже, Люблінський монастирський

храм посідаючи статус парафії не був контеплативним чернечим осередком. Діяльність чернецтва була спрямована на поширення та піднесення східно-християнської духовності серед мирянства. Тобто монахи не обмежувалися на власному духовному вдосконаленні, але набуті християнські чесноти поширювали серед віруючих.

Ченці не постійно проживали (від 2 до 5 років) у Люблінському монастирі, оскільки скеровувалися для виконання обов'язків до інших обителей Святопокровської провінції. І тільки в окремих випадках, перебуваючи на відповідальній адміністративній посаді настоятеля обителі, в умовах провадження будівельних робіт, призначалися на триваліший термін до 14 років для завершення розпочатих планів.

У розглядуваний період монастир населяло молоде покоління чернецтва загальним віком від 30 до 40 років (54%), яке перебувало в Чині від 10 до 20 років (46%). Тобто, основний пласт насельників складався із досвідчених аскетів, які здобули відповідний духовний вишкіл. Проте, серед молодого покоління не бракувало осіб, які знаходилися в чернцтві ще не тривалий період до 10 років (50%). І тільки 4% (1 особа) перебувала у Василіанському Чині понад 30 років. Таким чином, в обителі проживала рівномірна кількість монахів як із не значним аскетичним досвідом, так і духовно зрілих. Поєднання двох різних поколінь дозволяло менш обізнаним у духовних практиках переймати уклад аскетичного стилю поведінки від монахів із більш тривалішим період знаходження в Чині. Загальна тривалість життя чернецтва становила 70–85 років (46%), яка звершувалася звичною біологічною смертю. Проте, траплялися випадки смерті в досить молодечому віці 36 та 47 роки (8%), через хворобливий стан здоров'я. Очевидно, що ця категорія монахів посідала певні фізичні вади здоров'я ще із дитинства. Інша група ченців (32%) набули різні захворювання у віці 50–69 років, що призвели до смерті. Залишаються не встановленими 14% насельників, оскільки не зафіксовано дату їх смерті.

ВИСНОВКИ

Під час проведення реконструкції біограм та укладення просопографічних характеристик монахів вдалося визначити територіальну та соціальну базу рекрутації кандидатів до чернецтва. Основу насельників обителі становили уродженці Руського та Волинського воєводств, які переважно походили із селянських та дрібношляхетських родів. Вдалося визначити вікові показники іноків: вік вступу, термін перебування в Чині, загальну тривалість життя. Однак для всіх монахів не вдалося визначити дати відходу у вічність, що вбачаємо подальшим завданням для проведення наукових досліджень. Визначено освітній рівень чернецтва із врахуванням здобутих ними студій до часу вступу в новіціат

та інтелектуальний і духовно-аскетичний розвиток у Чині. Окреслено коло обов'язків чернецтва: монастирські (адміністративні, господарські) та церковні, які покладалися на населників із врахуванням їх рівня освіти, духовних свячень та ступеня аскетизму (кандидат, новик, брат, отець).

БІБЛІОГРАФІЯ

- Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów w Krakowie, zespół Ławra Poczajowska, sygn. 2.
Catalogus monasteriorum et personarum provinciae protectionis B.V. Mariae Ordinis S. Basilii Magni. Anni 1754, „Записки ЧСВВ” 1979, Т. 10, Серия II, Секція I, cc. 102–124.
Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1773 in Annum 1774, Typis S.R.M. Monaste: Poczajovien: O.S.B.M. Anno Domini 1773.
Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1775 in Annum 1776, Typis S.R.M. Monaste: Poczajovien: O.S.B.M. Anno Domini 1775.
Catalogus monasteriorum Ordinis S. Basilii Magni provinciae protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex dispositione Religiosissimi Patris Domini Josephi Morgulec in capitulo Unioviae celebrato electi superioris provincialis confestus ex Anno 1776 in Annum 1777, „Записки ЧСВВ” 1979, Т. 10, Серия II, Секція I, cc. 154–176.
Catalogus Professorum Ordinis S.B. Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae juxta Ordinem Alphabetici in Monasteriorum ex Anno 1778 in Annum 1779, Typis S.R.M. Monaste: Poczajovien: O.S.B.M. Anno Domini, 1778.
 Gil' A., *Unijni monastiri Holms'ko-Belz'koï éparhii (1596–1720)*, „Kovčeg Naukovij zbirnik iz cerkovnoï istorii” 2007, Č. 5, cc. 285–300.
 Lorens B., *Monaster bazyliński i cerkiew pw. Przemienienia Pańskiego w Lublinie w przededniu kasaty i ich losy po 1864 roku* (w druku).
 Los' V., Sinkevič N., *Catalogus partum et fratrum defunctorum Činu sv. Vasiliâ Velkogo u fondah institutu rukopisiv HBUV (seredina XVIII – počatok XIX st.)*, „Genealogični zapiski” 2014, Vip. 12 (novoï serii 6), cc. 77–101.
 Kuprianowicz G., Roszczenko M., *Cerkiew prawosławna Przemienienia Pańskiego w Lublinie*, Lublin 1993.
 Stecyk J., *Vasilians'ke černectvo Peremišl's'koï éparhii (druga polovina XVIII st.)*. *Slovník biogram*, Žovkva 2015.
 Stecyk J., *Zapis darowizny Zachariasza-Machala Kossowicza jako posag na utrzymanie syna-mnicha Zakonu Bazylianskiego (15.03.1754 r.)*, „Shidnoevropejs'kij istoričnij visnik” 2017, Vip. 2, cc. 16–20.
 Vavrik M. (ČSVV), *Naris rozvitku I stanu Vasiliâns'kogo Činu XVII–XVIII st. Topografično-statistična rozvidka*, „Zapiski ČSVV” 1979, Т. 10, Серия II, Секція I.

SUMMARY

Based on personal data, the biographies of Basilians have been reconstructed. The general description of the monographs was carried out according to the following criteria: general age, territorial and social origin, prelude of monkhood, making a monastic oath, receiving ordination, education, monastic and ecclesiastical duties.

Keywords: biography; Basilianes; monastic oath; novitiate

STRESZCZENIE

Na podstawie danych osobowych w opracowaniu odtworzono życiorysy bazylianów. Ogólny opis prozopograficzny mnichów przeprowadzono według następujących kryteriów: ogólny wiek, pochodzenie terytorialne i społeczne, okres poprzedzający wstąpienie do klasztoru, sporządzenie przysięgi mniszej, otrzymanie święceń, edukacja, obowiązki klasztorne i kościelne.

Słowa kluczowe: biografia; bazylianie; przysięga zakonna; nowicjat

ДОДАТОК № 1

РЕЄСТР ЧЕНЦІВ ЛЮБЛІНСЬКОГО ВАСИЛІАНСЬКОГО МОНАСТИРЯ

(список не повний)

1748 р.

- о. Герман Кнаховський
- о. Теофілакт Васильківський
- о. Порфирій Баранкевич, ігумен⁸

1754 р.

- о. Порфирій Баранкевич, ігумен та прокуратор судових справ провінції
- о. Антоній Лігензевич, вікарій
- о. Сосипатр Цимборський
- о. Власій Станкевич
- о. Веніамін Пасюта
- о. Кирило Косович⁹

1773–1774 рр.

- о. Орест Нахімовський, ігумен
- о. Йосиф Березецький, вікарій
- о. Антоній Стопкевич, проповідник
- о. Тома Гнатович, ризник
- о. Патрицій Козубовський, прокуратор
- о. Філемон Щербацький, різні монастирські послушання¹⁰

1775–1776 рр.

- о. Константин Улашевич, ігумен
- о. Сильван Красницький, вікарій та проповідник
- о. Антоній Марциневич, сповідник та проповідник
- брат Атанасій Конський, ризник та послушник¹¹

⁸ Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów w Krakowie, zespół Ławra Poczajowska, sygn. 2.

⁹ *Catalogus monasteriorum et personarum provinciae protectionis B.V. Mariae Ordinis S. Basili Magni Anni 1754*, „Записки ЧСВВ” 1979, Т. 10, Серія II, Секція I, с. 110.

¹⁰ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1773 in Annum 1774*, Typis S.R.M. Monaste: Poczajovien: O.S.B.M. Anno Domini 1773.

¹¹ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1775 in Annum 1776*, Typis S.R.M. Monaste: Poczajovien: O.S.B.M. Anno Domini 1775.

1776–1777 рр.

- о. Аліпій Ангелович, ігумен
- о. Антоній Марциневич, вікарій та проповідник
- о. Ісаак Волоцький, парох
- о. Антим Собуцький, місіонер та керівник хору¹²

1778–1779 рр.

- о. Вінкентій Загоровський, ігумен
- о. Алімпій Ангелович, прокуратор судових справ провінції та економ обителі
- о. Антоній Марциневич, вікарій та проповідник
- о. Анастасій Струсь, парох
- о. Юліан Залеський, прокуратор монастиря¹³

¹² *Catalogus monasteriorum Ordinis S. Basilii Magni provinciae protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex dispositione Religiosissimi Patris Domini Josephi Morgulec in capitulo Unioviae celebrato electi superioris provincialis confestus ex Anno 1776 in Annum 1777*, „Записки ЧСВВ” 1979, Т. 10, Серія II, Секція I, с. 164.

¹³ *Catalogus Professorum Ordinis S.B. Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae juxta Ordinem Alphabetici in Monasteriorum ex Anno 1778 in Annum 1779*, Typis S.R.M. Monaste: Poczajovien: O.S.B.M. Anno Domini 1778.

ДОДАТОК № 2

БІОГРАМИ ВАСИЛІАНСЬКОГО ЧЕРНЕЦТВА
(подано в алфавітній послідовності за прізвищем інока)

Ангелович Алімпій (*Angelowicz Alimpius*)

Світське ім'я – Андрій, син Петра та Анастасії. Народився у 1736 р. в с. Повитно Львівської землі Руського воєводства. Вступив 16.09.1757 р. до чернецтва у Почасві. По році аскетичних випробовувань у Почаївському новіціату 17.09.1758 р. склав чернечі обіти професа. Направлений на студії із риторики до Шаргорода. По закінченні класу граматики переїхав із Шаргорода до Лаврова для вивчення філософії, а по завершенні навчання поїхав до Львова на теологічні студії. По завершенні студій призначений до викладання риторики у Любарі, а через рік до викладання для молодих ченців у Вічині. Через рік відправлений назад до Любара, де викладав філософію два роки. Згодом 30.08.1770 р. прибув до Добромиля для викладання теологічних студій, зокрема спекулятивної догматики. Звідтіля у 1771 р. скерований ігуменом монастиря до Лаврова для провадження вступних студій у ролі професора. Згодом призначений ігуменом Білинського монастиря¹⁴. Із 1772 до 1776 р. виконував обов'язки ігумена Теребовлянського монастиря¹⁵. 1776–1779 рр. був прокуратором судових справ Чину та економом Люблінського монастиря¹⁶. Пізніше був настоятелем чернечих обителей у Замості, Підгірцях¹⁷. Дата та місце смерті не встановлені.

Баранкевич Порфирій (*Barankiewicz Porphirius*)

Світське ім'я – Сенько, син Івана та Євдокії. Народився у червні 1705 р. на теренах Перемишльської землі Руського воєводства. Здобував освіту в Ярославській та Перемишльській школах. Вступив 21.09.1731 р. до чернецтва в Добромилі. Після року випробовувань у новіціаті в 1732 р. склав чернечі обіти професа. По виконанні різних послушань 15.08.1733 р. отримав ієрейські свячення та став капеланом перемишльського гродського писаря Матвія Дубика Яворського. Із серпня 1736 р. ігумен Лішнянського та Дерезицького монастирів, які в той

¹⁴ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 614, к. 13.

¹⁵ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii...*, 1775.

¹⁶ *Catalogus Professorum Ordinis S.B. Magni...*, 1778.

¹⁷ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 614, к. 13.

час були об'єднані та управлялися Добромільським ігуменом. На Дубнівській капітулі обраний прокуратором Святопокровської провінції. В травні 1743 р. відправлений до Люблінського монастиря, після приєднання обителі до Святопокровської обителі, де був ігуменом впродовж 14 років. У 1757 р. переїхав до Почаєва для виконання обов'язків прокуратора обителі, а в липні цього ж року вибув до Лаврова, будучи прокуратором монастиря. З травня 1758 р. – капелан князів Любомирських при палаці в Любліні. У серпні 1759 р. був відправлений до Зимненського монастиря на посаду ігумена. На Берестейській капітулі (1759 р.) обраний ігуменом Люблінського монастиря. Був капеланом люблінського воєводи князя Любомирського. 05.08.1764 р. відправлений до Завалова, будучи ігуменом водночас Завалівського та Литвинівського монастирів. Помер 31.08.1770 р., будучи першим прокуратором по розгляді судових справ Святопокровської Провінції¹⁸.

Березецький Йосиф (*Berezecki Joseph*)

Світське ім'я – Іван, син Теодора та Анни. Народився 08.07.1711 р. в с. Березці Люблінського воєводства. Вступив 24.03.1739 р. до чернецтва у Почаєві. По році аскетичних випробовувань склав 29.03.1740 р. чернечі обіти професа та відправлений до Ямницького монастиря. 06.10.1740 р. висвячений у диякони, а 09.10.1740 р. отримав ієрейські свячення із рук львівського владики та київського митрополита Атанасія Шептицького. Впродовж наступних чотирьох років був вікарієм Ямницького монастиря. З 1744 р., впродовж восьми років, був вікарієм Тригірського монастиря. За іншими джерелами 06.06.1746 р. перебував у монастирі м. Бар (Семенки). Вмів писати польською мовою, хоча навчався «руською» мовою. 1752 р. – прокуратор у Забродзі (2 роки). 1754 р. – сповідник у Шаргородському монастирі (2 роки). 1756 р. – сповідник у Кошовиці (1 рік). 1757 р. – сповідник та вікарій у Кам'янці (6 років). 1763 р. – вікарій Крилоського монастиря (1 рік). 1764 р. – вікарій Білінського монастиря (8 місяців). 1765 р. – ігумен Дерезицького монастиря, а згодом вікарій Лішнянського монастиря. Через рік відправлений до Замостя, будучи сповідником. 1773–1774 рр. був вікарієм Люблінського монастиря, а звідтіля скерований до Домашова, де спочатку 1775–1776 рр. виконував обов'язків вікарія та сповідника, а у 1777 р. став ігуменом. 1778–1779 рр. – вікарій Верхратського монастиря. 1783 р. був отцем емеритом (72 р.) Щеплотського монастиря. Не виконував жодних монастирських обов'язків через похилий вік та загальне захворювання. Не володів латинською мовою, а тільки «руською». Дата та місце смерті не встановлені¹⁹.

¹⁸ Ю. Стецик, *Василіанське чернецтво Перемишльської єпархії...*, с. 24–25.

¹⁹ *Ibidem*, с. 28–29.

Васильківський Теофілакт (*Wasilkowski Theophilactus*)

Світське ім'я – Теодозій, син Тимотея та Марії. Народився 1716 р. у с. Велика Василівка Белзького воєводства. Закінчив клас логіки. Вступив до чернецтва 02.08.1740 р. у Почаєві. По році аскетичних випробовувань 10.08.1741 р. склав чернечі обіти професа. 15.08.1741 р. отримав ієрейські свячення із рук луцького владики Теодозія Рудницького. По свяченнях відправлений на філософські студії до Гощі. Через рік навчання відправлений до Лаврова. По четвертому році студій скерований до Любліна для виконання обов'язків проповідника. За три роки призначений настоятелем у Віцинському монастирі. Після трьох років переїхав до Білилівки, будучи вікарієм та проповідником обителі, а згодом став настоятелем. По завершенні урядування переїхав до Богуслава, де урядував як ігумен впродовж семи років. Також був ігуменом по інших монастирях Святопокровської провінції: Лисянка, Коржівці, Лебедин, Вінниця. 20.05.1760 р. відправлений до Білилівки для виконання обов'язки проповідника. У березні 1761 р. переїхав до монастиря у Маліївці, будучи вікарієм, сповідником та проповідником. Згодом переїхав до обителі у Чорткові, де виконував обов'язки вікарія протягом двох років. У подальшому поїхав до Кам'янця (4 р.), Любара, будучи віце-ректором та сповідником. Помер у 1785 р.²⁰

Волоцький Ісаак (*Wolocki Isaacius*)

Світське ім'я – Йосиф, син Івана та Марії. Народився 04.04.1740 р. у с. Велика Воля Галицької землі Руського воєводства. Звершив клас риторики у Шаргородській школі. Вступив 1765 р. до чернецтва у Почаєві. По році навчання у Почаївському новіціаті 1766 р. склав аскетичні обіти професа. Відправлений до Підгорецького монастиря, де призначений віце-прокуратором. Через три місяці переїхав до Віцинської обителі на студії з риторики (05.10.1766 р.). По завершенні навчання відправлений на філософські студії до монастиря у Загайцях, де навчався сім місяців²¹. Надалі як брат-профес був послушником у Чортківському, а із 1773 р. в Семенківському (Барському) монастирях²². Впродовж 1774–1776 рр. перебував у Мілецькій обителі, де отримав ієрейські свячення та виконував обов'язки катехита²³. По свяченнях відправлений до Любліна, де згадуєть-

²⁰ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 436, к. 1129.

²¹ *Ibidem*, ф. 3, сп. 435, к. 687.

²² *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii...*, 1773.

²³ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii...*, 1775.

ся 1776–1777 рр. як парох монастирського храму²⁴. 1778 р. скерований до Низкиницького монастиря, будучи катехитом впродовж двох років²⁵. Помер 1794 р. у Зимненському монастирі²⁶.

Гнатович Тома (*Hnatowicz Thoma*)

Світське ім'я – Теодор, син Симеона та Анни. Народився 12.03.1728 р. у Волинському воєводстві. Завершив клас співу. Вступив до чернецтва 12.06.1758 р. у Почаєві, де після року аскетичних випробовувань у новіціаті 08.07.1759 р. склав обіти професа. 1764 р. отримав ієрейські свячення та призначений прокуратором у Почаєві. Звідтіля 08.07.1766 р. відправлений до Волсвинського монастиря. Проте в цьому ж році призначений ігуменом Кристинопільського монастиря. Через вісім років переїхав до Любліна, де 1773–1774 рр. виконував обов'язки ризника. Звідтіля переїхав до Збараського монастиря, будучи впродовж 1775–1777 рр. вікарієм та сповідником. 1777 р. скерований до Краснопушівського монастиря, де призначений вікарієм та префектом будівництва. Звідтіля 08.09.1778 р. повернувся до Збаража, де також був вікарієм. 21.01.1782 р. відправлений до Золочівського монастиря, будучи вікарієм²⁷. Помер 20.03.1805 р.²⁸

Загорівський Вінкентій (*Zahorowski Vincentius*)

Світське ім'я – Василь, син Івана та Анни. Народився 01.07.1718 р. у м. Смотрич Подільського воєводства. Вступив до чернецтва 02.07.1744 р. у Почаєві. Через пів року відправлений із Почаївського до Добромільського новіціату. По завершенні новіціату в 1745 р. склав чернечі обіти професа. В цьому ж році відправлений на навчання до Віленського алюмнату. Через 4 роки, по завершенні студій, скерований до Білостоцького монастиря, де у червні 1748 р. отримав ієрейські свячення із рук Луцького владики Теодозія Рудницького у с. Жабче. Через рік переїхав із Білостоцького до Загорівського

²⁴ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1776 in Annum 1777*, Typis S.R.M. Monaste: Poczajovien: O.S.B.M. Anno Domini, 1776, [в:] М. Ваврик, *Нарис розвитку і стану василіянського чина XVII–XX ст. Топографічно-статистична розвідка* (Analecta OSBM, Series II, Sectio I, Vol. XL), Рим 1979, с. 164.

²⁵ *Catalogus Professorum Ordinis S.B. Magni...*, 1778.

²⁶ В. Лось, Н. Сінкевич, *Catalogus partum et fratrum defunctorum Чину св. Василя Великого у фондах інституту рукописів НБУВ (середина XVIII – початок XIX ст., „Генеалогічні записки”* 2014, Вип. 12 (нової серії 6), с. 89.

²⁷ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 436, к. 1153.

²⁸ В. Лось, Н. Сінкевич, *op. cit.*, с. 90.

монастирів, будучи проповідником. У 1750 р. скерований до Мильченської архімандрії для виконання обов'язків проповідника та пароха. Звідтіля у 1751 р. відправлений до Луцька, будучи прокуратором. 1752–1753 рр. проживав у Почаєві, будучи проповідником. У 1754 р. виїхав із Почаєва до Білопілля, де впродовж 4 років був парохом та прокуратором. 01.05.1759 р. скерований до монастиря у Білилівці, будучи ігуменом впродовж 4 років. У 1764 р. відправлений до Любара на посаду вікарія. У 1765 р. скерований до новофундованого монастиря в Умані, будучи префектом школи та віцеканцлером. 1766 р. переїхав до Крехівського монастиря на посаду вікарія обителі, а у 1767 р. до Овруча для виконання обов'язків резидента. У 1768 р. поїхав до Білилівки, де призначений ігуменом монастиря. 1770 р. вибув до Львівського монастиря св. Юрія, де титулований вікарієм та прокуратором. Із 1771 р. призначений ігуменом Золочівського монастиря. У 1772 р. поїхав до Почаєва, будучи вікарієм та прокуратором актів необхідних для беатифікації чудотворної ікони Пресвятої Богородиці. 27.07.1774 р. призначений ігуменом та сповідником Золочівського монастиря, а із 09.08.1776 р. ігумен обителі у Підгірцях. 05.01.1779 р. відправлений до Любліна для виконання обов'язків ігумена. Однак, 30.10.1780 р. повернувся до Золочева, де призначений ігуменом. Дата і місце смерті не встановлені²⁹.

Залеський Юліан (*Zaleski Julianus*)

Світське ім'я – Яків, син Йосифа та Терези. Народився 01.08.1743 р. у с. Лемеше Київського воєводства. Вступив 16.06.1765 р. до чернецтва у Почаєві, де після року аскетичних випробовувань 22.06.1766 р. склав обіти професа. Впродовж одного року був спочатку префектом, а у подальшому соцій та прокуратор в с. Конти, що належали до Почаєва. 02.01.1768 р. отримав дияконівські свячення із рук луцького владики Сильвестра Рудницького. Звідтіля скерований до Львівського монастиря св. Юра, для виконання обов'язків економа. У червні 1769 р. уділено ієрейські свячення. За два роки переїхав до Кристинопільського монастиря, будучи 1773–1774 рр. префектом будівництва обителі. 1775–1776 рр. також був префектом будівництва Загорівського монастиря. 1776 р. відправлений до Замостя, де до 1778 р. був прокуратором та префектом будівництва. 1778–1779 рр. проживав у Люблінському монастирі, будучи прокуратором судових справ Василіанського Чину³⁰. Помер 1779 р.³¹

²⁹ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 436, к. 1180.

³⁰ *Ibidem*, ф. 3, сп. 435, к. 721.

³¹ В. Лось, Н. Сінкевич, *op. cit.*, с. 89.

Кнаховський Герман (*Knachowski German*)

Народився 1715. Вступив 1737 р. до чернецтва, склав 1738 р. аскетичні обіти професа та отримав 1742 р. ієрейські свячення. Місця народження та вступу до монастиря не встановлені. Після утворення Святопокровської провінції, відповідно до рішення Львівської капітули 1739 р., призначався до різних її монастирів. 1748 р. згадується як ієромонах Люблінського василіанського монастиря. Помер 1757 р.³²

Козубовський Патрикій (*Kozubowski Patritius*)

Світське ім'я – Прокопій, син Филипа та Євфимії. Народився у лютому 1740 р. у с. Ольхів Волинського воєводства. Вступив 02.06.1760 р. до чернецтва у Почаєві, де після одного року аскетичних випробовувань у новіціаті 1761 р. склав обіти професа. Через три роки отримав дияконівські свячення. У серпні 1765 р. відправлений до обителі у Маліївцях, будучи економом господарства. 25.07.1766 р. поїхав до монастиря у Піддубцях, будучи також економ. Згодом уділено ієрейські свячення³³. 1773–1774 рр. проживав у Люблінському монастирі, будучи прокуратором судових справ представляв майнові інтереси провінції у Люблінському коронному трибуналі³⁴. 1775–1776 рр. перебував у Краснопушівській обителі, виконуючи обов'язки сповідника та префекта будівництва³⁵. 1778–1779 рр. проживав у Почаївській Лаврі³⁶. Помер 1825 р. у Білостоцькому монастирі³⁷.

Конський Атанасій (*Konski Athanasius*)

Світське ім'я – Андрій, син Єремії та Софії. Народився 30.08.1748 р. в м. Ярославі Перемишльської землі Руського воєводства. Вступив до чернецтва 25.08.1771 р. у Добромільському монастирі, де проходив аскетичні випробовування у школі новіціату. По складенні чернечих обітів професа (25.08.1772 р.) відправлений до Шаргородського монастиря. 1773–1774 рр. – брат-послушник монастиря у Замості. 1775–1776 рр. – брат-послушник та ризник Люблінського монастиря. 1778–1779 рр. – брат-послушник

³² Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 435, к. 409.

³³ *Ibidem*, ф. 3, сп. 436, к. 936.

³⁴ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii...*, 1773.

³⁵ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii...*, 1775.

³⁶ *Catalogus Professorum Ordinis S.B. Magni...*, 1778.

³⁷ В. Лось, Н. Сінкевич, *op. cit.*, с. 92.

у Городищі, приєднаному до монастиря у Гощі. Дата та місце смерті не встановлені³⁸.

Косович Кирило (*Kosowicz Cyrylius*)

Світське ім'я – Констянтин. Дата та місце народження не встановлені. Вступив у 1752 р до Василіанського Чину. Після року аскетичних випробовувань у Почаївському новіціаті 1753 р. склав монаші обіти професа та отримав чернече ім'я Кирило. 15.03.1754 р. шляхтич Захарій-Михайло Косович, будучи венденським чашником та батьком монаха Кирила Косовича дарував для Луцького василіанського монастиря Воздвиження Чесного Хреста 5000 злотих локалізовані на ґрунті поблизу с. Загайці у Луцькому повіті Волинського воєводства. Доходи із цього ґрунту призначалися на утримання його сина, що вступив до василіанського чернецтва. Нажаль невідомо його докладної біографії. Тільки можемо зробити припущення, що Констянтин Косович, ще у світському житті отримав духовну освіту, оскільки після складення чернечих обітів 1754 р. вже згадується як ієромонах Люблінського василіанського монастиря Преображення Господнього. Подальша шлях його чернечого служіння залишається не зафіксованим в офіційній документації Василіанського Чину другої половини XVIII ст., зокрема у каталогах ченців та монастирів Святопокровської провінції. Дата та місце смерті не встановлені³⁹.

Красицький Сильван (*Krasnicki Sylvanus*)

Світське ім'я – Стефан, син Данила та Катерини. Народився 02.08.1739 р. у м. Боремель Волинського воєводства. По завершенні навчання в Острозькій школі вступив 1762 р. до чернецтва у Почаєві. По році аскетичних випробовувань у Почаївському новіціаті 1763 р. склав обіти професа. Продовжував вивчати риторику в Почаєві. Згодом відправлений до Мільчена, а надалі до Білостоку, Гощі, де завершив студії із риторики та призначений магістром молодших класів у Любарській монастирській школі. Згодом продовжив навчання, зокрема поїхав на філософські студії до Загаївського монастиря. Призначений катехитом у Збаражі. 25.07.1766 р. поїхав до Лаврівського монастиря для завершення філософських студій. 05.08.1767 р. відправлений до Кам'янця на теологічні студії. Через рік у серпні 1768 р. поїхав

³⁸ Ю. Стечик, *Василіанське чернецтво Перемишльської...*, с. 111.

³⁹ J. Stecyk, *Zapis darowizny Zachariasza-Machala Kossowicza jako posag na utrzymanie syna-mnichu Zakonu Bazyliańskiego (15.03.1754 r.)*, „Східноєвропейський історичний вісник” 2017, Вип. 2, с. 16–20.

до Тереховлі для продовження вивчення теології. По завершенні навчання у серпні 1770 р. поїхав до Шаргороду для викладання синтаксису у місцевій монастирській школі. Звідтіля у серпні 1771 р. відправлений до Страклова для виконання обов'язків проповідника. У квітні 1772 р. поїхав до Зимненського монастиря, де також призначений проповідником. У серпні 1773 р. переїхав до Жовкви, будучи проповідником. У серпні 1775 р. призначений проповідником та вікарієм Підгорецького монастиря. Із серпня 1776 р. у Городищі, серпень 1777 р. – вікарій та проповідник Люблінського монастиря. У жовтні 1777 р. переїхав до Страклова, будучи проповідником та місіонером. Звідтіля у серпні 1778 р. переїхав спочатку до Улашківців, а надалі до Угорників, будучи проповідником та парохом. У березні 1782 р. відправлений до Ясениці для виконання обов'язків вікарія. 02.12.1787 р. переїхав із Замостя до Городка⁴⁰. Дата та місце смерті не встановлені.

Лігензєвич Антим (*Ligenziewicz Anthimus*)

Світське ім'я – Антоній, син Стефана та Евфимії. Народився 1722 р. Місце народження не встановлено. За світського життя закінчив клас логіки та права. Вступив до чернецтва 04.07.1749 р. у Почаєві. Після одного року аскетичних випробовувань у новіціаті 14.07.1750 р. склав чернечі обіти професа, виконуючи обов'язки секретаря монастирського архіву. У травні 1751 р. відправлений до Любліна для виконання обов'язків проповідника, отримавши ієрейські свячення 12.05.1751 р. із рук Холмського владыки Феліціана Володковича у храмі Люблінського монастиря. У квітні 1752 р. повернувся до Почаєва, виконуючи обов'язки прокуратора судових справ. У лютому 1753 р. знову відправлений до Любліна на посаду віце-прокуратора у судових справах Святопокровської провінції у Люблінському коронному трибуналі. В липні 1754 р. переїхав до Луцького монастиря Воздвиження Чесного Хреста для виконання обов'язків вікарія обители. Однак, у жовтні цього ж року відправлений до Почаєва на посаду прокуратора провінції. Із лютого 1755 р. призначений вікарієм Овруцької архимандрії. 01.01.1757 р. став ігуменом Луцького Хрестовоздвиженського монастиря. У червні 1758 р. відправлений до Любліна, де був ігуменом та прокуратором судових справ провінції. У жовтні 1759 р. повернувся до Луцька, будучи ігуменом. 26.08.1765 р. призначений ігуменом Тереховлянського монастиря. Звідтіля 13.09.1767 р. переїхав до Почаєва на посаду ігумена. У червні 1771 р. відправлений до Барського монастиря, виконуючи обов'язки ігумена. Після Берестейської генеральної капітули (лютий 1772 р.) призначений ігуменом

⁴⁰ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 436, к. 1046.

Львівського монастиря св. Юрія. На Тороканській капітулі (1780 р.) обраний консультором Чину. Помер 1798 р. у Загорівському монастирі, будучи ексконсультором Чину⁴¹.

Марциневич Антоній (*Marciniewicz Antonius*)

Народився 1740 р. Місця народження, вступу до монастиря та новіціату не встановлені. Вступив до чернецтва у 1773 р. Після року аскетичних випробовувань у новіціаті 1774 р. склав обіти професа. Отримав ієрейські свячення. 1775–1779 рр. був вікарієм, сповідником та проповідником Люблінського монастиря⁴². Помер 1798 р.⁴³

Нахімовський Орест (*Nachimowski Orestes*)

Світське ім'я – Онуфрій, син Теодора та Галини. Народився у 1737 р. в м. Любліні. Закінчив клас поетики. Вступив 08.07.1755 р. до чернецтва у Почаєві. Після року аскетичних випробовувань у новіціаті 14.07.1756 р. склав чернечі обіти професа. По складенні обітів відправлений до Гощі на студії з риторики. По завершенні двох років навчання поїхав до Лаврова на студії з філософії. По їх завершенні скерований до Риму на теологічні студії. Повернувшись із Риму викладав моральну теологію у Щеплотах (1 рік). Отримав ієрейські свячення. 01.07.1767 р. відправлений до Умані для викладання філософії, а після нападу гайдамаків на монастир (1768 р.), переїхав до Любару, а далі до Замостя для викладання філософії. По завершенні викладів скерований до Львова на посаду професора теології. Після двох років переїхав до монастиря у Любліні, де 1773–1774 рр. був настоятелем обителі. Звідтіля вибув до Кам'янця, будучи 1775–1776 рр. ігуменом. Через декілька років переїхав до Добромиля, де призначений магістром новиків. 1778–1779 рр. призначений сповідником Сатанівського монастиря. На Тороканській капітулі (1780 р.) обраний секретарем Святопокровської провінції, а згодом декретом протоігумена Інокентія Матковського призначений ігуменом Гощівського монастиря, до якого приєднано обитель у Городищі. Помер у 1784 р. в цьому ж монастирі⁴⁴.

⁴¹ *Ibidem*, ф. 3, сп. 614, к. 49.

⁴² *Catalogus Professorum Ordinis S.B. Magni...*, 1778.

⁴³ В. Лось, Н. Сінкевич, *op. cit.*, с. 89.

⁴⁴ Ю. Стедик, *Василіанське чернецтво Перемишльської...*, с. 153–154.

Пасюта Веніамин (*Pasiuta Benjamin*)

Світське ім'я – Василь, син Єрмолая та Теодори. Народився 07.03.1716 р. в с. Турові поблизу м. Турища Володимирського повіту, де навчався «руською» мовою. У світському житті отримав духовну освіту та 20.06.1741 р. отримав ієрейські свячення у парафіяльній церкві м. Турища із рук володимирського владики Теофіла Годабського. По свяченнях 14.08.1749 р. вступив до чернецтва у Почаївському монастирі, де по році навчання у новіціаті 1750 р. склав аскетичні обіти професа. По обітах відправлений до Люблінського (ігумен 2 роки), Загорівського (ризник 1 рік), Страклівського (1 рік), Гощівського (1 рік), Любарського (прокуратор господарства 1 рік), Тригирського (2 роки), Семенківського (2 роки), Шаргородського (парох та ризник 2 роки), Сокулецького (2 роки), Сатанівського (6 місяців) монастирів. У березні 1765 р. скерований до Почасва, будучи сповідником та диригентом хору. 24.09.1766 р. відправлений до Лаврівського монастиря для виконання обов'язків диригента хору. Через пів року призначений префектом ризниці. За три із половиною роки 04.10.1770 р. відправлений до Пацикова, будучи вікарієм. Звідтіля 04.02.1771 р. переїхав до Крехова, де призначений ризником. Згодом поїхав до Теребовлі, де також призначений ризником. За короткий термін відправлений до Крилосу для виконання обов'язків ризника, а надалі до Задарова, будучи ігуменом обителі. 1776 р. скерований до Підгірців, де не тривалий час був настоятелем. 1777 р. переїхав до Струсова для виконання обов'язків диригента хору. 01.07.1781 р. повернувся до Підгірців, будучи ризником. 01.04.1787 р. переїхав із Краснопушівського до Крехівського монастиря для диригування церковним хором⁴⁵. Помер 1791 р. на теренах Галицької монастирської провінції⁴⁶.

Собуцький Антим (*Sobucki Anthimus*)

Світське ім'я – Андрій, син Петра та Маріанни. Народився 1746 р. у м. Галич Галицької землі Руського воєводства. Вступив 06.07.1768 р. до чернецтва. По році аскетичних випробовувань 06.07.1769 р. склав монаші обіти професа. По складенні обітів відправлений до монастиря у Загайцях, де призначений економом. Звідтіля переїхав до Львівського монастиря св. Онуфрія (1773–1774 рр. брат-послушник), де отримав ієрейські свячення⁴⁷. Згодом скерований до монастирів у Пугінках (1775–1776 рр. місіонер) та

⁴⁵ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 614, к. 199.

⁴⁶ В. Лось, Н. Сінкевич, *op. cit.*, с. 90.

⁴⁷ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 614, к. 49.

Любліні (1776–1777 рр. місіонер і диригент хору в Любліні)⁴⁸. 1778–1779 рр. ієромонах Страклівського монастиря⁴⁹. Помер 1789 р. у Туминському монастирі⁵⁰.

Станкевич Власій (*Stankiewicz Bassianus*)

Світське ім'я – Василь, син Михайла та Анастасії. Народився 1718 р. на теренах Львівської землі Руського воєводства. Вступив до чернецтва 13.09.1748 р. у Почасві. По році аскетичних випробовувань у новіціаті 13.09.1749 р. склав монаші обіти професа. Після цього відправлений до Овруцького монастиря, будучи вікарієм впродовж чотирьох років. 1749 р. отримав ієрейські свячення із рук луцького владики Теодозія Рудницького у церкві с. Жабче. Очевидно, що ще у світському житті отримав духовну освіту, а по складенні чернечих обітів отримав ієрейські свячення. По свяченнях відправлений до Люблінського монастиря, де був парохом впродовж чотирьох років (1750–1754 рр.). Надалі відправлений до монастиря у Піддубцях (1 рік). Згодом переїхав до резиденції у Четвертні, де проживав 7 років. Потім призначений вікарієм Луцького монастиря (1 рік). Згодом призначений віце-ректором монастиря у Гощі (3 роки 6 місяців). Надалі виконував обов'язки вікарія по різних монастирях Святопокровської провінції: у Кременеці (1 рік), Львові (св. Онуфрія 1 рік), Улашківцях (2 роки), Вічині, Кошовцях, Головчинцях, Луцьку (1 рік), Кам'янці (1 рік), Семенках (1 рік), парох у Калинівці (1773–1774 рр.), Маліївцях (1775–1776 рр. вікарій та сповідник). 1776 р. відправлений до Краснопуші, де призначений парохом та ризником. Звідтіля поїхав до Віцина, будучи 1778–1779 рр. сповідником та ризником. У лютому 1781 р. відправлений до Унева для виконання обов'язків сповідника. Помер 25.08.1801 р.⁵¹

Стопкевич Антоній (*Stopkiewicz Antonius*)

Світське ім'я – Олександр, син Василя та Агати. Народився 17.03.1745 р. у Брацлавському воєводстві. Закінчив школу в Шаргороді. Вступив 05.08.1768 р. до чернецтва в Почасві. Після одного року новіціату 06.08.1769 р. склав чернечі обіти професа. За деякий час відправлений до Добромилля на теологічні студії, де 15.05.1770 р. висвячений у піддиякони перемишльським

⁴⁸ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii...*, 1775; *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii...*, 1776, [в] М. Ваврик, *op. cit.*, с. 164.

⁴⁹ *Catalogus Professorum Ordinis S.B. Magni...*, 1778.

⁵⁰ В. Лось, Н. Сінкевич, *op. cit.*, с. 89.

⁵¹ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 614, к. 176.

владикою Атанасієм Шептицьким. Опісля 13.06.1771 р. відбув до Лаврова для продовження студій із догматичної та спекулятивної теологій. У 1773 р. завершив студії в Лаврові та відправлений до Кам'янця, де продовжив навчання і через три роки повернувся до Лаврова, будучи прокуратором монастиря. Згодом скерований до Любліна (1773–1774 рр. проповідник, прокуратор судових справ), Загайців (вчитель риторики), Щеплот (1775–1776 рр. вікарій та професор риторики), 1777–1779 рр. проповідник, вікарій та економ Кристинопільського монастиря. Через чотири роки переїхав до Добромиля, де був вікарієм. Однак у квітні цього ж року став ігуменом Святоспаського монастиря. Із 1784 р. ігумен монастиря у Замості, де провів останні роки свого життя, оскільки важко захворів та 14.06.1809 р. помер⁵².

Струсь Анастасій (*Strus Anastasius*)

Світське ім'я – Андрій, син Авксентія та Юліани. Народився 1730 р. Місце народження не встановлено. Вступив до чернецтва 23.04.1769 р. у Страклівському монастирі. По двох роках аскетичних випробовувань у Почаївському новіціаті 10.05.1771 р. склав обіти професа. Згодом повернувся до Страклівської обителі для виконання обов'язків брата-професа. 1773–1774 рр. брат-послушник монастиря у Кременці. 1775–1776 рр. послушник Струсівської обителі, де 1776 р. отримав ієрейські свячення із рук львівського владики Лева Шептицького та скерований до Низкиницького монастиря для виконання обов'язків прокуратора. 1777–1779 рр. парох при храмі Люблінського монастиря. Помер 1789 р. у Кристинополі, будучи економом цієї обителі⁵³.

Улашевич Константин (*Ulaszewicz Constantinus*)

Світське ім'я – Казимир, син Михайла та Катерини. Народився 1740 р. у Белзькому воєводстві. Завершив клас риторики. Вступив 31.08.1756 р. до чернецтва у Почаєві. Після року аскетичних випробовувань у новіціаті 31.08.1757 р. склав чернечі обіти професа. З першу відправлений до Гощі на студії з риторики, а надалі до Луцька на філософські та до Вільна на теологічні студії. По їх завершенні скерований до Любліна, де виконував обов'язки проповідника. Звідтіля переїхав до Шаргороду для викладання риторики у василіанському колегіумі. Згодом поїхав до Умані, де також у 1767 р. викладав риторику. Після одного року викладання риторики призначений до навчання

⁵² Ю. Стецик, *Василіанське чернецтво Перемишльської...*, с. 208–209.

⁵³ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 614, к. 42.

філософії. Згодом відправлений до монастиря у Загайцях, а звідтіля через рік скерований до Збаражської монастирської школи для викладання моральної теології. Звідкіля переїхав до Лаврова для викладання спекулятивної теології. По завершенні викладацької праці призначений у 1773 р. ігуменом Сатанівського монастиря. Однак за один рік урядування скерований до Любліна, де впродовж двох років (1774–1775 рр.) виконував обов'язки ігумена. 1776 р. був ігуменом Верхратського монастиря, проте в цьому ж році призначений настоятелем Золочівської обителі. Із 1778 р. був проповідником по святях у Почаївському монастирі⁵⁴. Дата та місце смерті не встановлені.

Цимборський Сосипатр (*Cymborski Sosypater*)

Світське ім'я – Симеон, син Івана та Мар'яни. Народився 1726 р. у м. Кременець Волинського воєводства. Закінчив двохрічний клас риторики. Вступив 13.08.1748 р. до чернецтва в Почаєві. Після року випробовувань у новіціаті в 1749 р. склав чернечі обіти професа та відправлений до Гощі, де впродовж трьох років проходив студії з риторики. По їх завершенні у серпні 1750 р. скерований до Львова на студії з філософії, де навчався два роки. 19.01.1752 р. отримав ієрейські свячення від львівського владики Льва Шептицького. По завершенні студій в липні 1752 р. відправлений до Любліна, де був проповідником. Надалі в різний час побував по монастирях провінції для виконання відповідних послушань: лютий 1754 р. – проповідник у Крехові, серпень 1754 р. – студіював моральну теологію у Добромилі, з серпня 1756 р. – викладав два роки синтаксис та граматику в Шаргороді. Із серпня 1758 р. – проповідник у Семенках, а з березня 1759 р. – проповідник в Овручі, липня 1760 р. – капелан у Битені, серпня 1763 р. – ігумен в Городенці. Із 29.07.1764 р. – проповідник у Вічині, а з 08.06.1765 р. – вікарій у Жовкві, 06.08.1764 р. – ігумен у Білині, 15.04.1767 р. – резидент у Сваричові, 22.09.1769 р. – резидент у Пацикові. Впродовж 1773–1774 рр. був настоятелем Туминського монастиря. 1775–1776 рр. – капелан у магната Глоговського. Із 1776 по 1779 рр. виконував обов'язки настоятеля Домашівського монастиря. Помер 1780 р.⁵⁵

Щербацький Філемон (*Szczerbacki Philaemon*)

Світське ім'я – Филип, син Якова та Анастасії. Народився 1728 р. у м. Радивилів Волинського воєводства. У світському житті отримав духовну освіту та ієрейські свячення. Вступив 15.08.1765 р. до чернецтва в Почаєві, де

⁵⁴ *Ibidem*, ф. 3, сп. 614, к. 233.

⁵⁵ Ю. Стецик, *Василіанське чернецтво Перемишльської...*, с. 24–25.

після року навчання у новіціаті 05.09.1766 р. склав аскетичні обіти професа. У червні 1767 р. відправлений до Низкинич, будучи економом та ризником. Через шість років скерований до Люблінського монастиря, виконуючи обов'язки прокуратора впродовж 1772–1774 рр. За три роки переїхав до Зимненського монастиря, де був парохом та ризником у 1775–1777 рр. Надалі у 1778–1779 рр. призначений ризником у Загорівському монастирі. Помер 1794 р. у Піддубському монастирі⁵⁶.

⁵⁶ Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів, ф. 3, сп. 614, к. 331.